

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna šte. 10 vin.

Uredništvo in upravnništvo: Kopitarjeva ulica šte. 6

Izhaja vsak petek

Št. 34.

V Ljubljani, 23. julija 1915.

Leto X.

Nezgodno zavarovanje v lastni upravi tobačne režije.

Nemško glasilo »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« izjava:

Tobačno delavstvo je bilo do zdaj zavarovano v smislu nezgodne postave o zavarovanju delavcev pri pokrajinskih nezgodnih zavarovalnicah. Zavarovalnina, ki jo mora po postavi prispevati delodajalec devet desetih, je glavno ravnanje pokrivalo v celoti samo. Že več let sem opozarjal tobačna režija v svojih statističnih letnih poročilih, da znaša vplačana postavna zavarovalnina veliko več, kolikor jo izplačajo nezgodne zavarovalnice za posledice nezgod tobačnemu delavstvu.

Tobačna režija bo odslej v lastni upravi vodila naprej nezgodno zavarovanje. Izpremembe so izvedli s cesarsko naredbo in z odredbami izdanimi po glavnem ravnanju takole:

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je z Najvišjim sklepom 19. majnika 1915 najmilostnejše dovoliti blagovolilo, da gre uslužbencem uradov tobačne režije, ki jim po obstoječih predpisih ne pristojajo višja preskrbniška pristojbina, kakor postavna nezgodna renta, pričenši s 1. julijem 1915, njim in vsem svojcem v slučaju, da ponesrečijo v službi, pravica do pokojnine (provizije) po odmeri v postavi 28. decembra 1887, drž. zak. št. 1 iz 1888 določena nezgodna renta, oziroma pravica na povišanje po postavnih predpisih že pristojne pokojnine (provizije) pokojninske odmere. Svojcem smrtno ponesrečenih uslužbencev tobačne režije se od tistega časa nadalje izplačajo tudi v smislu § 7 nezgodne postave jim pristojni pogrebni prispevki na račun rubrike »preskrbni stroški bolnikov«. Nasprotno se izplačajo po Najmilostnejšem sklepu pripadajoče pokojnine (provizije) na račun splošnega civilnega proračuna.

Obrati tobačne režije se v smislu § 4 nezgodne postave pri pristojnih pokrajinskih nezgodnih zavarovalnicah dne 1. julija 1915. od nezgodnega zavarovanja odglase in se odredi:

1. O vsaki nezgodi kakega uslužbenca tobačne režije (uranik, sluga ali delavec) v službi se mora z naznanilom

po priloženem vzorcu poročati glavnemu ravnanstvu, vzorec se natisne in naj se zahteva tiskovina pri tukašnjem ekonomatu. Samoobsebi umevno odpade dosedanje naznanilo nezgod politični oblasti prve instance.

2. Uslužbenci tobačne režije, ki niso vsled nezgode v službi popolnoma izgubili svoje delosposobnosti, kar se mora dognati po tovarniških zdravnikih, oziroma v tobačnih prodajalnih skladiščih in v tobačnih nabiralnih uradih po uradnih zdravnikih, se morajo zopet pripustiti v službo, če je njih zopetna uporaba mogoča, ne da bi bili oškodovani na plači, ki so jo dobivali pred nezgodo.

3. Če ni zopetna uporaba na delovnem mestu s plačo, ki so jo dobivali pred nezgodo, mogoča, morajo c. kr. tobačni režijski uradi radi premestitve dotičnih oseb v časní pokoj staviti predlog.

4. Ko se zaključi zdravljenje, se mora predložiti naznanilo o mogočem zopetnem nastopu službe po nezgodi prizadetega, oziroma se mora poročati o vložitvi predloga za pokojnino (provizijo).

Naznanilo se mora priložiti primerjalni račun (kalkulacija), ki primerja gmotno stanje ponesrečenca ob rednem postopanju (upokojitve, provizioniranje) z odškodninsko pravico po nezgodni postavi (§ 6). — Besedilo tega paragrafa koncem odredbe.

5. Ob smrtni nezgodi v službi kakega oženjenega uslužbenca morajo tobačni režijski uradi radi priznanja preskrbnin vdovi in sirotam staviti predloge s pristavkom, koliko je zaslužil ponesrečenec na leto.

6. Vdovcu v službi smrtno ponesrečene delavke tobačne režije, če in kolikor časa ni sposobna za zaslužek, nadalje sorodnikom v nazgornji vrsti (ascendentom) kakega uslužbenca tobačnega uslužbenca, če je bil njih edini reditelj, nadalje nezakonskim otrocem do dopolnjenega 15 leta, pristojajo le v § 7 točka 2 a in b nezgodne postave določene rentne izmere kot preskrbnine.

V dotičnih predlogih mora biti tudi letni zaslužek ponesrečenca.

7. Tudi z nestalnimi delovnimi osebami se pri obratni nezgodi postopa

tako ž njimi kakor s stalnimi delovnimi osebami.

8. Ako bi se naprej lahko sodilo, da bo vsled delovršbene nezgode bolezen trajala dlje, naj se pravočasno, da se čuva korist bolniškega zavoda, stavi predlog za premestitev v časní pokoj. S § 6. bolniškega zavoda določena bolniškega podpora v najkrajši dobi 20 tednov naj se drži le, če bi bila bolniška podpora višja, kakor provizija.

9. S to naredbo se razveljavijo vse dosedaj izdane odredbe glede na nezgodno zavarovanje.

§ 6 nezgodne postave.

(Z ozirom na točko 4, 2 odstavek naredbe.)

§ 6 delavske nezgodne postave slove v prosti prestavi:

V slučaju telesne poškodbe mora odškodninski nadomestek obstati v odškodnini (renti), ki gre poškodovancu od začetka petega tedna po nezgodi, kolikor časa traja pridobitna zmožnost.

Za zaračunavanje rente se poizve predvsem delovni zaslužek, ki ga je imel poškodovanec zadnje leto svoje zaposlitve v obratu, kjer se je zgodila nezgoda. Če ni bil ponesrečenec celo leto v obratu, je za proračunavanje rente merodajen tisti delovni zaslužek, ki so ga dobivali v tej dobi delavci iste vrste v istem obratu ali povprečno v sosednih enakih obratih.

Če se po svoji naravi ne obratuje celo leto, marveč le skozi gotovo obratno dobo, se le pri proračunavanju povprečnega dnevnega zaslužka vpoštevajo le število delavnih dni med obratno dobo.

Slučajna prekinjenja obrata se ne smejo upoštevati.

Kot letni zaslužek se smatra tristo-kratni dnevni zaslužek.

Če presega letni zaslužek kakega delavca ali delovršbenega uradnika vsoto 2400 kron, se višji znesek ne zaračunava.

Letni delovni zaslužek vajencev, volonterjev, praktikantov in drugih oseb, ki ne dobivajo rodi še ne končane izobrazbe nobenega ali nižji zaslužek, se mora nadomestiti v tisti višini, kakor najnižji letni zaslužek popolnoma plačanih delavcev, oziroma obratnih

uradnikov tistega posla, za kateri se izobrazujejo, a najvišje z vsoto 600 kron.

Renta (odškodnina) znaša:

a) v slučaju popolne delonesposobnosti v celi njeni dobi 60 odstotkov letnega zaslužka;

b) v slučaju delne pridobitne nesposobnosti, kolikor časa traja, del pod a) določene rente (odškodnine), ki se mora odmeriti po izmeri ostale pridobitne sposobnosti, a ne nad 50 odstotkov letnega zaslužka.

Poškodovancu ne gre pravica do odškodnine, če je namenoma povzročil delovršbeno nezgodo.

§ 7. nezgodne postavbe.

(Z ozirom na točko 6. odredbe.)

§ 7. V slučaju smrti radi delovršbene nezgode morajo obsegati odškodnine poleg pristojbin, ki gredo poškodovancu po § 6. pred smrtjo, še:

1 Pogrebni stroški po krajnih običajih največ z zneskom 50 kron.

2. S priznanjem odškodnine (rente) svojcev ubitega od dne smrti nadalje, ki naj se proračuna po določilih § 6., odstavek 2. do 7.

Ta odškodnina (renta) znaša:

a) Vdovi ubitega do njene smrti ali do zopetne omočitve 20 odstotkov, vdovcu, če in dokler je za zaslužek nesposoben, 20 odstotkov, vsakemu ostalemu otroku do dovršenega 15. leta 15 odstotkov, in če je izgubil tudi drugi del staršev, 20 odstotkov letnega delovnega zaslužka; vsak zapuščen nezakonski otrok do dopolnjenega 15. leta deset odstotkov letnega delovnega zaslužka. Rente vdove, oziroma vdovca in otrok ne smejo skupno presegati 50 odstotkov letnega delovnega zaslužka; če izkažejo zgorajšnje postavke višji znesek, se posamezne rente primerno okrajšajo;

b) za sorodnike navzgor (ascendenti: starši, stari starši itd.) umrlega, če je bil njih edini reditelj, za dobo do njih smrti ali dokler ne odpade potreba, 20 odstotkov letnega delovnega zaslužka. Ta vsota se radi več upravičencev ne sme prekoračiti in gre v tem slučaju staršem prednost pred starimi starši.

Vdova, ki se zopet omoži, dobi trikratni znesek svoje letne rente kot odpravnino.

Če se je poškodovana oseba omožila šele po nezgodi, ne gre po njeni smrti vdovi, oziroma vdovcu in otrocem iz takega zakona noben zahtevek. Tudi nezakonskim otrokom, spočetim po nezgodi, kakor tudi zakonskemu očetu, ki po svoji krivdi ne živi v zakonski skupnosti, ne gre zahtevek.

Če gre za upravičence, ki so navedeni pod b), gre zadnjim zahtevek le v toliko, v kolikor se za prve ne porabi označeni najvišji znesek rente.

× × ×

Nemško glasilo Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze nadalje izvaža:

Tobačno delavstvo torej ni več glede na nezgodno zavarovanje zavarovano pri nezgodnih zavarovalnicah, marveč po tobačni režiji sami. Prvi hip bi

se sodilo, da je delavcu, ki je prizadet po nezgodi, vseeno, kdo da plača nezgodno rento. Če si stvar natančneje ogledamo, se pojavijo pomisleki, na katere moramo jasno kazati.

Cesarska odredba izvaja, da nosi postavno nezgodno rento splošni civilni penzijski etat v obliki provizije, oziroma da se tudi zviša že zdaj pripadajoča provizija. Pogrebni stroški naj se izplačajo na račun razpredelnice »osebni bolniški stroški«. Ker ni določeno določeno, da nosi te stroške tobačna režija, se mora smatrati, da jih nameravajo preložiti tvorniškimi bolniškimi blagajnam. Praktično ne pomenja veliko, če se prelože pogrebni stroški bolniškimi blagajnam. V zadnjih letih (1908—1912) se je pripetilo 5 smrtnih nezgod. Če bi tudi v denarju bolniške blagajne ne bile preobremenjene, le nasprotujejo taki ureditvi tehtni načelni pomisleki.

Nadalje obremenjuje bolniški zavod točka 8 okrožnice, ki izvaja, da se mora v § 6. bolniškega zavoda za izplačevanje bolniške podpore določena 20-tedenska doba takrat držati, kadar bi znašala bolniška podpora več kakor provizija. Vsled koristi po nezgodi prizadetega delavstva se priznanju višje bolniške podpore ne more ugovarjati, pač pa s stališča bolniške blagajne. Nezgodna zavarovalnica mora po postavi bolniški blagajni povrniti po petem tednu poškodovanemu članu izplačano bolniško podporo. Odlok glavnega ravnateljstva pa pač bolniško blagajno obremenjuje, a o povračilu bolniški blagajni po glavnem ravnateljstvu ni niti govora. Ob nesijajnem stanju tobačnih tvorniških bolniških blagajn se mora odločno ugovarjati proti nameravani višji obremenitvi.

Osobito neugodna so pa določila točke 2. odredbe. Odreja se namreč, da določi stopinjo nezgodnih posledic in s tem tudi višino rente, tvorniški, oziroma uradni zdravnik. Kakor tudi priznavamo sposobnost in nepristranost tvorniških in uradnih zdravnikov, se nam le zdi, da če se prepusti določitev nezgodnih posledic le njim, da to ne zadošča in da je celo škodljivo. Zdravniku namreč manjka temeljnega znanja delovnega načina in zato tudi možnost, da bi mogel natančno določiti, v koliko se je znižala pridobitna možnost. Pri nezgodnih zavarovalnicah zato tudi ne odločuje zdravnik sam, marveč le predlaga in ne sam. Poleg zdravniškega mnenja razpolaga nezgodno zavarovalni zavod pri svojih odločbah tudi s pravnim mnenjem in poleg tega se nudi tudi zastopnikom delavcev, ki sede poleg zastopnikov podjetnikov in vlade v zavodovem načelstvu, da lahko stavijo izpreminjavalne predloge. O taki možnosti pa v okrožnici glavnega ravnateljstva ni niti besedice, vsled česar se mora sklepati, da na vplivanje delavstva glede na nezgodno preskrbo ni nič preskrbljenega.

Kljub ugodnejšim predpogojem, ki obstajajo pri nezgodnih zavodih, da pride ponesrečenec do svoje pravice, se pojavljajo tam skoraj ob vsaki ne-

zgodi spori radi priznanih rent. Ponesrečenim tobačnim delavcem se je nudila pri nezgodnih zavarovalnicah možnost, da so se proti odmeri odškodnine pritožili lahko na razsodišče, po novi uredbi glavnega ravnateljstva pritožbe v bodoče ne bo. Pomanjkanje vpliva delavstva, kakor tudi pomanjkanje vsakega pravnega pripomočka proti odločbi zdravnika, eventualno uradnika, silovito poslabša sedanje razmere.

Nadalje nastajajo tehtni pomisleki proti točkam 3. in 4. Navaja se, da če ni možno, da se poškodovanec zopet porabi na delovnem prostoru s plačo pred nezgodo, se mora dotičnik vpokojiti. Mogoče, da se stvar dobro namerava, a kakor slove odredba, bo najbrže še kak poškodovanec odškodovan. Pred vsem se mora naglašati, da je postal pravni temelj zelo negotov, ker tobačna režija sama po sebi izvaja nezgodno zavarovanje. Do zdaj je obstajal pravni delavčev zahtevek na dve strani. Delavcu se mora po petih službenih letih priznati provizija po statutu za preskrbo delavcev tobačne režije in njih svojcev. Delavcu je šla poleg tega postavna pravica do nezgodne odškodnine, ki se je brezdvajbeno pridobila z zavarovanjem pri pokrajinskem delavskem nezgodnem zavodu. Drugi odstavek točke 4. sicer določa, da se mora predložiti proračun glede na višino pokojnine in postavne odškodnine, vsled česar se lahko sklepa, da ne nameravajo prikrajšati ponesrečenec, a s tem namenom samim nismo zadovoljni. Ne glede na to, da dobi priznanje rent značaj miloščin, se mora opozarjati, da bodo osobito pozneje poškodovanci na slabšem. V prvi vrsti nam gre za to, da ostanejo neprikrajšane pravice, ki gredo delavstvu po postavi.

V pojasnilo položaja navajamo dotična postavna določila:

Postava o nezgodnem zavarovanju določa s § 4., da

»se ne uporablja na uslužbenca, ki so nastavljeni v kakem obratu države, dežele, občine ali kakega javnega zaklada, v kolikor gre njim ali njih svojcem ob kaki delovršbeni nezgodi pravica do pokojnine, ki dosega ali prekorači §§ 6. in 7. določene rente.

Glede na to postavno določilo je izdalo notranje ministrstvo v svojih uradnih obvestilih (Amtliche Nachrichten) leta 1900 na strani 72. sledeči odlok:

»Delovršbeni uradniki kakega nezgodnemu zavarovanju podvrženega državnega obrata, ki morajo biti zavarovani glede na nezgode, ker njih pokojninski zahtevki ne dosežejo v §§ 6. in 7. nezgodne zavarovalne postavbe označene izmere, imajo ob po nezgodi dovedeni delovni nesposobnosti pravico tako na državno pokojnino kakor tudi na celo njim pripadajočo nezgodno rento. To velja samoposebi tudi za svojce kakega ubitega uslužbenca.«

Nezgodna postava določa, da znaša nezgodna renta ob slučaju popolne delonezmožnosti dokler traja, 60 odstotkov letnega zaslužka. Dokazano pa je, da v precejšnjih slučajih provizije ne dosežejo 60 odstotkov plače. Zato so

pa lahko ravno delavci najnižjih stopinj po novi odredbi oškodovani.

Glavni naši pomisleki proti nezgodnemu zavarovanju v samoupravi tobačne režije so:

1. Manjka vpliv delavstva.
 2. Manjka določilo o pritožbi proti odmeri rent.
 3. Nejasno je izraženo razmerje med nezgodno rento in provizijo.
 4. Obremenitev bolniških blagajn.
- Kake važnosti je nova uredba nezgodnega zavarovanja, nam kaže sledeča razpredelnica:

Leto	Število zavarovancev		Zavodom plačani prispevki		Po zavodih izplačane odškodnine		Število nezgod		od teh	
	Uradniki in slugi	Delavci	K	v	K	v	smrtne	s trajno delo-nezmožnostjo		
1908	538	37.879	39.805	17	16.550	—	56	—	9	
1909	545	38.129	43.375	29	16.987	23	55	3	12	
1910	557	38.643	50.447	93	17.626	70	47	2	12	
1911	568	37.768	52.167	14	17.705	21	54	3	14	
1912	576	37.396	54.147	18	18.373	51	40	—	3	

Država je v teh petih letih splačala na prispevkih zavodom 293.942 kron, zavodi so plačali 87.192 kron in jim je dala tobačna režija čistega dobička 152.750 kron. Ta znesek država v bodoče prihrani. Ni torej za ozkosrčnost nikakega povoda.

× × ×

Iz raznih vzrokov je nam pa jako ljub odločen korak tobačne režije, da se je ločila od pokrajinskih nezgodnih zavarovalnic. Naša Jugoslovanska Stokovna Zveza je ob nekaterih slučajih nastopila za pravice poškodovancev — zamen in je prosila intervencije glavnega ravnateljstva za prizadete, ki pa niso dobili, kar jim je po našem mnenju šlo.

Okrožnica sama je pač res pomanjkljiva in se i Jugoslovanska Stokovna Zveza pridruži izvajanjem glasila Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze. Upamo pa, da se bodo pomanjkljivosti odpravile in da dobi tobačno delavstvo tudi v lastnem nezgodnem zavarovanju tiste pravice, ki mu gredo: glas v upravi in pravico pritožbe, ker ne gre, da bi imelo manj pravic, kolikor jih je imelo do zdaj.

Slovenski železničar.

Draginjske doklade železničarjem — humbug. K temu predmetu smo napisali že veliko člankov. Ko bi bili le-ti v to namenjeni, bi z njimi prav lahko panali vse hude ure, kugo in lakoto, le src tistih, v katerih rokah počiva usoda stradajočih, da, v pravem pomenu besede stradajočih malih železničarjev in njih nedolžnih družin, se ne prime noben lek in noben strup. Čemu neki bi še ponovno dokazovali sedanjo draginjo, saj jo skuša vsak, ki živi od de-

la svojih rok, sam v svoji mavhi in v svojem želodcu; namignemo samo le še, da morda tisti, ki ima čas in voljo — hoté ali nehoté — da za zajtrk nekoliko dlje poleži, za kosilo si eno zažvižga ter gre za večerjo poprej spat, lahko lažje prenaša, kakor pa oni, ki dela noč in dan, duševno in telesno, ker tako zahtevata položaj in zvestoba do domovine. Tudi smo že večkrat poudarjali, da so že skoraj vsi pošteno misleči in človeško čuteči delodajalci dovolili svojim uslužbencem večje ali manjše priboljške, da jim le-ti ne opešajo pri delu, in vselej smo dostavili našo precej jasno izraženo srčno željo, da se vendar tudi mogočnjaki železniških uprav spametujejo, dokler ni še prepozno. Velik del uspehov našega in naših zaveznikov orožja se mora zapisati v dobro železničarjem, ki so prejeli za njih zvesto in vstrajno službovanje že večkratna priznanja in laskave pohvale Najvišjih mest. Kako veselo je videti vojaka-junaka, katerega prsa diči Najvišje odlikovanje, toda kako žalostno je pa v družini malega železničarja, v katerega bornem stanovanju zija izza vseh kotov tisti zdaj, ki mu pravimo pomanjkanje, revščina, obup. In vendar vzdrži mož kakor skala na svojem mestu, ne straši ga ne temna noč, ne pekoče solnce in ne vihar; on ve, da je član tistega velikega stroja, ki mora delovati do pičice točno in zanesljivo, če hoče biti država vsem sovražnim navalom kos. Potrpežljivo je upal pripoznanja od strani svoje predpostavljene oblasti, toda kakor vselej, je bil tudi to pot hudo varan. Prav zadnje tedne se je začelo med železničarji neko skrivnostno šepetanje, češ nadejati se smemo povoljnih draginjski doklad. Marsikateri družinski oče je že, ko se je truden in strt vračal iz službe, pozabil prebiti trpljenje ter delal v duhu proračune, katero najnujnejših potreb naj bi ukrotil s toli zaželeno in sedaj se bližajočo draginjsko doklado. Ko pa je izšel dotični ferman, so postali itak že do skrajnosti suhi in bledi obrazi ubogih železniških delavcev in nižjih uslužbencev še bolj dolgi. Neizmerna velikodušnost železniške uprave je prilezla iz svoje bube v obliki: beri in piši deset vinarjev v priboljška na dan, in to sedaj, ko se za 10 vinarjev nič, pa prav nič kupiti ne more. O uradnikih se sliši, da dobe po 20 vinarjev doklad na dan, a to so za enkrat le še ugibanja. V času take draginje, kakor je sedaj, in bogzna kaj še pride, še berač pomišlja, bi se li za podarjeni mu groš odkril in zahvalil, ali bi ga pa odklonil; železničar pa, ki si ga je že davno krvavo zaslužil in je moral zanj celo leto dni moledovati, naj bi bil takega beraškega darila vesel. Pri vsej resnosti si človek ne more kaj, da se železniškim upravam ne bi smejal v obraz, kajti nad zlobo in neumnostjo jeziti se in jokati bi bilo nespametno. Sedaj vemo, da železniških uprav niti najresnejši položaj ne spametuje, tako zakrknjena so že. Ako bi z našo obsodbo prizanesli naši državni železnici, nikakor pa ne prizanesemo slavni »Južni«, ki tako skrbno kupiči naše žulje za tiste tuje milijonarje, ki bi našo milo Av-

strijo najrajši v žlici vode potopili. Vsaka ura enkrat poteče, tudi te nesrečne vojske bo enkrat konec, in takrat se temeljito pomenimo s tistimi, ki mislijo, da je sedaj najpripravnější čas malemu železničarju izsesati še zadnjo kapljo krvi. Lahko pa že danes poudarimo, da odslej naprej ne služimo več železniškemu kapitalu; ne, mi prisegamo zvestobo samo le še domovini. Vztrajali bodemo do zadnjega in neustrašeno; voljno hočemo prenašati vse nam od strani neusmiljene uprave zadane udarce, ampak le v dobro domovini. Vsaka potna kaplja, ki pade raz naše čelo, padl na žrtvenik domovine, dokler ne leže vsi zunanji sovražniki pred njo na tleh. Železničarji! Zavedajmo se, da smo i mi del obrambne sile! Le-ta zavest nam bodi vodnica ter nas navdajaj s pogumom v tej uri, ko nas krvoses-kapital tira v obup. Le domovini veljaj naša neomejena zvestoba, kapitalu pa naše zaničevanje.

Žel. delavec.

Prijatelj nam piše: Tukaj pri nas v Belokrajini ni prav nič novega, jo ribljemo tako enolično po starem naprej. O svetovni draginji, ki raste od dne do dne, bi niti omenil ne, ako bi me ne opominjal tovariš želodec, da začnimo dregati na vse strani in brezobzirno. Pretrpeli smo eno leto krušnih težav in s strahom zremo v bodočnost. Obeta se nam seveda skorajšnjih boljših dni, toda obečavanja pa pri nas niti za piškav oreh ne zaležejo več. S težavo in številnimi stranskimi stroški dobimo pri nas mernik koruze za 12, mernik pšenice pa po 20 kron. Koliko pa mernik surovega zrna, če ne še puhlega, v številni družini zaleže, vemo samo mi, ki živimo od kruha in močnika. S strahom pričakujemo negotovo prihodnost s pribito gotovostjo, da naši dohodki nikoli ne bodo došli sedanjih izrednih življenjskih razmer. Želeti bi bilo, da vzame preskrbo železničarjev in njih družin vojaška oblast v svoje roke, ne le na vojnem ozemlju, temveč po vseh progah in proti pravičnemu plačilu, ker drugače ne vem, kako se bo vozilo.

Vojni dogodki

od 13. do 19. julija 1915.

Jugozapadno bojišče. 14. in 16. julija je bilo več napadov na Doberdobsko planoto, ki smo jih pa odbili. — 16. julija sta dva bataljona poizkušala prodreti proti Peutelsteinu, a sta se morala takoj umakniti. Na ostali fronti samo artiljerijski boji.

Na morju smo zopet dosegli velik uspeh: naš podmorski čoln je 18. julija zjutraj vzhodno od Dubrovnika torpediral in potopil italijansko oklopno križarko »Giuseppe Garibaldi«. Ladja je bila dolga 105 m, široka 18 m, in 73 m globoka; obsegala je 7350 ton in imela 14.713 konjskih moči. Posadka je štela 550 mož.

Sverno bojišče. Po kratkem odmoru smo med Bugom in Vislo zopet udarili; v teku je velika bitka, ki se za nas ugodno razvija. Zvezne čet esoprodrle pri Sokalu, Grabowiccu. Krasno-

stawu in severno od Krasnika: tudi zapadno od Visle napadamo in smo pri Sienni prodrli rusko bojno črto, nakar je sovražnik izpraznil svoje postojanke med Vislo in železnico Kielce—Radom. Ujeli smo doslej do 7000 Rusov.

Na nemško-ruski fronti se je tudi začel nov bojni ples, ki ga vodi general Hindenburg med Vislo in Piso. Rusi so bili na celi črti potolčeni ter se hitro umikajo proti Narewu; Przasnysz je zopet nemški. Zadnje dni so ujeli Nemci tod 20.000 Rusov z 88 častniki in uplenili 13 tobov in 48 strojnih pušk. — Nemci so napredovali tudi med Suwalkijem in Kalvarijo. — 14. julija so nemške čete severno od Kuršanija prekoračile Vindavo in 17. julija pri Alt-Autzu potolkle ruska ojačenja; vojni plen je znašal nad 6000 ujetnikov, več topov in strojnih pušk.

Zapadno bojišče. Zadnji nemški sunki v Argonih so dovedli do velevažnega uspeha: Nemci so prodrli čez črto Vienne le Chateau—Boureuilles in se na malo kilometrov približali železniški progi, ki vodi čez St. Menehould in Clermont v Verdun. S tem je ta trdnjava odrezana od zadnje železniške zveze z notranjo Francijo in obkoljena tudi od zapada; le na jugu je še prosta. V zadnjih argonskih ofenzivnih bojih so Nemci poleg drugega vojnega plena ujeli nad 7000 Francozov. — V spomladni francoski ofenzivi severno od Arrasa, ki je Francozom prinesla malenkostno napredovanje in se končno rzabila ob nemških protisunkih, so imeli Francozi do 80.000 mož z igub.

Boji za Dardanele se nadaljujejo, ne da bi mogli zavezniki doseči kak uspeh.

V Mezopotamiji so doživeli Angleži 14. julija velik poraz pri Kalatelnainu (zahodno od Korne); Turki so pognali njihove čete nazaj v Evfrat in jim prizadejali nad tisoč mrtvih. Potopljeni so bili tudi štirje angleški čolni z živim in strelivom.

Pot okolu sveta. To bo zopet nekaj velikega v nedeljo, dne 25. julija, v »Kino Central« v deželnem gledališču. V obliki senzacionalne detektivske drame se bo razvijala pred nami čarobnih prizorov polna pot okolu sveta. Ta uprizoritev je po splošni sodbi nekaj najzanimivejšega, kar je bilo doslej videti v kinematografu. Predstave v nedeljo so ob pol 11. dopoldne, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti po-
tenju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde
kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 50 v.
Tinktura za želodec, o vajalno in želodec krepljivo
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robov, ovrat-
nikov, zavratalo, volne, bombaža, su-
kanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in moška
oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

A. & E. SKABERNE, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, volneno blago, kakor
ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje.
Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznane nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
kloa. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 $\frac{3}{4}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vloženih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.